

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)

20 februarie st. v.

4 martie st. n.

Ese in fiecare duminică

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 8.

ANUL XXX.

1894.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Dr. Aurel Maniu.

Bărbatul al cărui portret îl punem de asta-dată pe pagina de frunte a foii noastre, este unul din aceia cari s'au ivit pe terenul activității publice prin anii șese-deci, deodată cu renașcerea așa numitei «ere constituționale»; unul din aceia cari in

istoria modernă a românilor bănățeni au avut o parte insemnată.

Dar încă înainte de era acesta, pe timpul absolutismului, ca om tiner, a funcționat ca notar public c. r. in Lugos, in locul seu natal. Mai apoi a intrat in serviciul comitatului restaurat, a fost notar și proto-notar, ba și deputat la dietă in mai multe rânduri. A avut o parte insemnată și in lupta pentru despărțirea de sârbi și in ceea pentru reinființarea mitropoliei ortodoxe române. Iar la 1875 ocupă postul de notar public r. in Oravița, post ce-l ținu până la mórtea sa urmată la 12/24 ianuarie a. c.

Bărbatul, care dela vârsta cea mai fragedă, abia având 28 de ani, purtă rolul de conducător politic al românilor bănățeni, ales deputat dietal, notar al sinodelor și congreselor bisericești, delegat și notar al delegațiunii parlamentare in Viena, — după ce deveni notar public regesc in Oravița, se retrăsese cu totul de pe terenul politic. Asta o făcu nu pentru că dóră s'ar fi desgustat de luptă, — din contră, el eră totdeauna

optimist și ca atare bucuros și-ar fi pus și pentru mai departe activitatea in serviciul cauzei naționale politice, — dar ca funcționar, neputând face politică militantă după cum ar fi dorit, preferit-a a-și dedica tótă activitatea și tot restul vieții sale binelui public al frumosei

poporațiuni din provincia Oraviței. Casa lui eră deschisă tuturor Românilor necăjiți, oropsiți și descurajați. Cu tóte că politică nu făcea, gazetele românești, cele mai radicale chiar, erau puse in biroul seu la dispoziția fiecăruia; or-ce întreprindere națională, politică chiar, nu se urziá, până nu se șciea mai dinainte care e «părerea dlui Maniu» séu «a dlui Aurel» cum îi đicea poporul. Mai de multe ori in biroul seu se puneau la cale celea mai salutare porniri românești.

Pe timpul, când pasivitatea nu eră încă decretată pentru Banat și ai noștri puseră candidat de deputat pe protopopul Ghidiu, Maniu eră președinte al alegerii. Alegătorii români furióși pentru nedrept-

tățile ce li se făceau in afară de localul alegerii, dădură asalt asupra localului. Miliția adunată îi reține, dar poporul buie inainte. Atunci se dá ordin să se facă intrebuițare de arme, să tragă foc asupra alegătorilor-Maniu auđind ce are să se intemple, cu capul descoperit iese in public și in cel mai critic moment oprește

DR. AUREL MANIU.

pe comandantul ostaşilor dela vërsarea de sânge. «Precât timp sânt eu preşedintele adunării, numai la ordinul meu îţi este permis să te foloseşti de armă» a strigat comandantului oficer. Cu astea a eşit in poporul furios şi cu vorbe blânde, dar mai mult cu figura-i simpatică poporului a reuşit a restabili pacea, după ce i-a ascurat că nu li se va face nici o nedreptate. Aşá a scăpat cine şcie câte vieţi energia şi tactul lui dr. Aurel Maniu.

Dr. Aurel Maniu erá aspru la vorbă, dar de un caracter blând, conciliant, iubitor de dreptate, căutând totdeauna calea mijlocie, calea de aur; condamnă lucrurile extravagante şi esagerate, atât in politică cât şi in viaţa practică. Asta mai adese ori a probat-o in oficiul seu, unde împacă cele mai de multe ori partidele in-verşunate.

Deosebit interes purtá pentru instrucţiunea femeii române. Spre scopul acesta punea la dispoziţia comitetului Asociaţiunii transilvane in timpul din urmă in fiecare an câte 200 fl. ca stipendii pentru evelele internatului din Sibiu.

Pe timpul deputăţiei sale s'a inurat cu frumoşa Ermina Haica, flica lui George Haica, óre-când cu rol de frunte in viaţa municipiului Arad. Din acesta căsătorie a avut o fiică, Livia, astăzi consórta dlui dr. George Vuia, cunoscutul medic dela băile Herculeane.

Mórtea i-a stins viaţa in etate de 60 ani, imbrăcând in doliu tot ţinutul, intreg Banatul şi pe toţi ómeii de bine.

Ce sarbéd trece . . .

De sarbád trece viaţa, atunci când n'ai ajuns
Menirea, ce ursita in suflet Ț-a ascuns
Şi când te veđi aprópe să 'ngropi frumosul vis
Ce-adânc, cu strălucire, in gânduri Ți l'ai scris.

De sete să te-astêmperi, aprinđi focul in goluri,
Dar simplá nălucire, joci in streine roluri;
Simţirea se toceşce, lipsit de bucurii,
Te strecori ca o umbrá, prin viaţa celor vii.

Priveşci cu drag la lume şi 'n suflet simţi amar
Şi riđi vorbind cu silá, incinsá de-un hotar
Ce nu-Ți slábeşce pasul, să sbori ușor pe sus,
Să scapi de sórta-Ți crudá, de lanţul ce Ț-a pus.

A! neputință, demon, ce Ții încátenat
Pe om de lutul vieţii, de greu şi de păcat?
Când vei perí tu óre şi vom puté sbură
Spre cerul fericirei venit a ne 'nălță!

ELENA N. VORONCA.

Cugetări.

Fericirea omului incede din ziua in care incede
să iubescá pe cineva séu ceva mai mult decât pe sine.

*

Criticii judecă timpul de faţă, iar viitorul judecă
pe critici.

*

Fiecare își inchipueşce cu plăcere că regula e fá-
cutá pentru tótá lumea, afará de sine.

*

Morala nu se póte invěță ca o regulá de mate-
maticá.

Din tinereţea lui Alecsandri.

(Fine.)

In ianuarie 1847 sânt in Neapoli, dinaintea golfului splendid. In fine, ajung in Palermo unde Elena N. se stabileşce impreună cu poetul şi Nicolae Bălcescu, in vila Delfina, afará din oraş «o vilá c'o terasă, dice Alecsandri, pe care atërnau crengile pline de mandarine şi de unde privirea se intindea pe grădini pline de flori şi de arbori exotici ce respândiau parfumul lor imbêtător. In drépta vilei, ochii se plimbá pe albástrimea mării siciliene, brázdatá de bărci ușóre. Pe acea terasă, aședată pe colóne de marmorá, Alecsandri citiá in orele de după amiédá piesele ce scriea atunci, ca «Piétra din casá», «Rámășagul», etc., Bălcescu pagine din «Istoria lui Mihai Vitézul».

Séra se plimbau in liniştea dulce a aerului, in suflul blând ca o reverie ce trimitea marea şi care le pëtrundea trupul prin toţi porii, şi undá cu undá. Ce putea fi mai dulce, mai suav, mai imbêtător pentru un poet ca Alecsandri decât să se plimbe intr'un cuprins atât de desfătător la braţul unei fiinţi simţitoare, care adăogá la maiestatea tabloului, dragostea vieţii, şi alături de un amic ca Bălcescu! El își va amintí totdeauna cu o nespusá plăcere de serile acestea: «... cu Bălcescu m'am plimbat, va scrie poetul intr'o di, pe golful Neapoli in noptile luminóse ale Italiei, am admirat flacăra uriaşá ce incununá fruntea Vezuului, am respirat aerul parfumat al Siciliei rácăind pe malurile mării...»

Intr'o diminéță din aprile inse, el fu deşteptat din acest vis; bóla Eleni N., durerea de piept, se arátá in tótá cruđimea ei, cuprinđendu-i viaţa plápândá. Câteva zile după aceea, ea deveni palidá ca de cerá; ochii duşi sub frunte străluciau par' că mai vii: erá ultima lor strălucire, restul unei vieţi intregi care se strîngea óre-cum in aceste flácri ce fálfáiau inainte de a se stînge. Mánile-i erau albe, ușóre, diafane. Câte idei triste trebuia să fi cuprins atunci sufletul ei vedénd apropiindu-se acéstá mórte sigurá şi de timpurie, in faţa omului ce iubiá. şi in faţa naturei indiferente care se desprimăvëră! La inceputul lui maiu, când desnodáméntul fatal nu mai avea decât câteva zile, ei se hotárirá să plece in tēră, pe la Constantinopoli, unde erá fratele Elenii N. Când intrau in Cornul de aur, in faţa insulei Principilor, Elena N. muri in vapor, in braţele lui Alecsandri, inainte de a acostá in portul Constantinopolei. Ea fu inmorméntată in curtea bisericeii greceşci. O piétra simplá d'asupra morméntului, cu numele şi data morţii márturisíá până mai acum câtva timp despre remáşitele ei. In durerea lui Alecsandri, o durere seniná, blândá, cum erá in stare s'o aibá el, compuse mai târđiu acea minunată bucatá «Steluța», cu mult citatul vers de o nesfërşitá poesie:

Pe când erai in lume tu singurá şi eu . . .

Erá in unul din acele momente de tristeţá adâncá, ce se face in ori-ce suflet, când priveşci spre imagina fiinţei iubite dusá din lumea asta, pentru totdeauna, pentru totdeauna, ființă de care nu te puteai despărți un minut măcar fără părere de reul . . . Incetul cu incetul acéstá durere va deveni cu timpul, care şterge totul, mai ușórá, şi poetul își va aduce aminte de ea ca de o idilá duiósá pátimitá par că de altul.

Intr'un castel departe
Din ceruri avui parte,
Să ved un ángerel . . .

va cântă dânsul, făcând aluzie la vederea Elenei N. in castelul dela țără.

Sentimentul lui Alecsandru pentru Elena N. așa cum l'am intrevădit noi, adică trecând dincet prin trepte suitore, ajungând maximul lui de desvoltare, atingând apoi un punct acut de durere și limpedându-se, evaporându-se ore-cum in urmă, are importanță pentru cunoșcerea sufletului lui Alecsandri și prin urmare pentru înțelegerea mai de apróre a operii poetului, in genere și in deosebi înțelegerea întregii sale poezii erotice din «Doine și lacrimiore», poezie închinată Elenei N. Prin o privire îndreptată cu mai mult interes asupra acestui sentiment al lui, am măsurat gradul de intensitate emoțională la care s'a putut înălță dânsul, precum și cât timp i-a trebuit să se aprindă și să se stingă.

De observat e că și aici găsim o asemănare între Vasile Alecsandri și Eminescu. Aici vedem pe Alecsandri atins de femeia care i-a admirat versurile, cea întâiu.

La Eminescu, asemenea, se crede că Veronica M. ar fi ramas mișcată până la lacrimi de frumusețea versurilor lui citite de ea in «Convorbiri». Și unul și altul se inclină dinaintea femeilor ce-i admirau ca poeți, ceea ce probază până la un punct că in aceste firi partea cea mai înaltă sufletescă e poetul din ei.

Pentru ei nimic mai scump decât acea imagine vaporosă, nedeslușită, care e idealul lor și pentru care ori-ce trecător ce se închină și aduce ofrande, e un bun credincios in altarul unde slugesc ei, in altarul artei. Ca un corolar al acestei păreri, s'ar mai pute dice încă privitor la sentimentele dintre poeți și femei, că inclinația lor pentru ființele ce-i admirau, pare a scăde adesea, când se întâmplă că ăneși aceste femei produc. Intre multe alte exemple din istoria literaturii in genere, cel mai bătător la ochi din istoria literaturii moderne e legătura monstruos de nepotrivită dintre Alfred de Musset și Georges Sand. Amândoi erau scriitori mari, amândoi produceau mult și frumos, iar iubirea lor a fost un contrast diametral opus, un adevărat iad, din care, chiar după mórtea lor, s'au mai vădit, ca niște limbi de foc, pe morminte, blăsteme și vociferări aruncate dela unul la altul. Fiecare se iubiá pe sine întâiu, scrisul, idealul seu, deci trăgeau órecum in părți opuse, pe când in amor este tocmai a se abandoná pe sine, și decá nu amândouă ființele ce iubesc, cel puțin una din ele trebuie să se resemneze. La noi, cum acelaș lucru cu sentimentul dintre Eminescu și Veronica M.

Când dimpotrivă, lucrul se mărginește din partea femeii a fi o inteligentă admirátore a artei bărbatului seu poet, cum erá din partea Elenei N. pentru Alecsandri, atunci sentimentul se concentrá asupra aceluiaș ideal și fericirea e mai complectă.

De aceea Alecsandri își va aminti de acest sentiment tótă viața lui, și un timp destul de îndelungat idealul lui de poet va avé, prin amintirea despre el, o cătare indiuoșată ca a unui arbore trist, a unui chiparos, a unei sălcii a cărei rădăcină stă într'un mormânt.

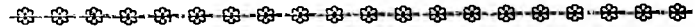
Cinci ani după mórtea ei, in 1852, el scria lui Bălcescu, cu privire la dânsa o scrisóre adânc emoționată:

«Iubita nóstră Elena N. este inmormântată in ograda bisericeii grecești din Pera. Mormântul e acoperit c'o lespede de marmură, pe care este săpată urmátorea iscripție: «Elena N. Moldavia, 4 maiu 1847.» Când vei merge să vizitezi acel mormânt care cuprinde cea

mai scumpă și mai bogată parte a vieții mele, să depui câteva flori in amintirea mea».

Bălcescu n'a putut-o face. Emoționați de cuvintele poetului, ne apropiem noi astăzi cu respect de mormântul ei și depunem acest mánunchiu de amintiri.

N. PETRAȘCU.

Tot de tine...

Lumea-mi face vină mare
De ce cânt mereu, cu foc,
Tot de tine, tot de tine
Și pe ea n'o cânt de loc.

Lumea este înșelată,
De ea cânt neincetat,
Căci in tine tótă lumea,
Draga mea, am concentrat.

Stelele nenumărate
Me privesc cu mult dispreț,
Că nu cânt de loc de ele
Și că n'au in ochii-mi preț.

Pentru ce să cânt de stele,
Când in ochii-ți lucitori,
Doi luceferi fără sémén
Me privesc până la ȓori ?

Sórele me arde 'n față,
Supérat că l'am uitat,
El pe care 'n totdeauna
L'am iubit și l'am cântat.

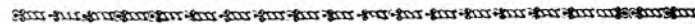
Dar nici el n'are dreptate,
De când noi ne-am întâlnit,
Nici odată, ca la sínu-ți,
Sórele nu m'a 'ncăldit.

Florile par intristate,
Ele cred că nu-mi mai plac
Și când trec prin codrul verde
Pasérile tóte tac.

Mi-am găsit o flóre scumpă,
O sărut și-o cânt mereu ;
Nu-i pe lume pásérică
Care s'aibă glasul teu !

Numai luna, blânda lună,
Șciind taina dintre noi,
Credincioasă ne suride
Și ne-ajută pe-amândoi.

CAROL SCROB.

Morala unui popor depinde fórte mult de calitatea cărților pe care le citesc ómenii sei.

*

Nici odată nu ne putem inchipuí căți prieteni găsim când e vorba să tocám o avere.

*

Adesea ori cinstea sférșește unde incepe misiunea.

*

Măriuca.

(Fine.)

Gar decă ceti Vlad, n'avu glas să vorbescă. Par' că-i perise daru graiului. In mintea lui se făcuse intuiere nec de nópte adâncă.

Prinse-a plânge ca un copil, cu ochii țintuiți pe scrisoarea ale căreia slove mari cât talpa gășcei, par' că erau de foc in multe fețe.

Dascălu se uită la dēnsu cu bucurie ascunsă: plānsu lui Vlad îl dovedia cu inimă bună și cu dor de cele de-acasă.

Dómne, ce noroc mare pe toți, să-l pótă mâná spre casă rēvașu care cuprindea izvodirea Măriucăi.

Avea minte istetă, nevēstuical

Trecură așá câteva clipe.

De-odată Vlad se sculă in picioare și apucă de-o mână pe dascălu Lisandru.

— Dascăle, fi grăi, șcii, cu hotărēre, — pornim acasă chiar astăzi. Haidem...

Se șterse la ochi, se duse in odaia in care scriea la slujbă, își luă pālăria fără să spuie cuiva o vorbă, se 'ntorse de luă pe dascăl și, pe ici ții drumul

Tot in acea amētělă a gândurilor care-l hotăriseră să lase lașii, să lase ibovnica, să lase cartea, legată la gard de-o bucată de vreme, — Vlad se porni intru căutarea unei căruți, se tocmì, se invoì cu jupānu Moise al harabalei, — și până nu se găti jupānu, nu-l slăbi cu dragostea.

La pórta cucónei Frāsiniței când se oprì, și Dumneșeu să fi vrut să-l impiedice, nu ar fi isbutit.

Par' că erá prins de friguri; și el, blāndu și supusu Vlad, ar fi fost in stare să s'apuce la trāntelă cu cine nu l'ar fi lāsat să plece.

Heil veđi-că sūnt clipe de deșteptare și de întórcere, la ce se părea uitat, in clipe de rātăcire, — că stavilă nu se póte pune pornirei, tocma ca și pornirei unui pērfu, când plóe mult la munte.

Și plouase, la Vlad: plouase aduceri aminte dulci și dragi sufletului; și plóia spēlase cu șiróiele ei glodu vieții de-amú; iar locu sufletului remāsese curat, bun

de rēsadu unei dragoste trainice și unei vieți folositóre.

Ce plānse, ce se vāicări cucóna Frāsinița; ce prinse-a țipá slujnica și a lătrá cānele Fideluș, speriat de atáta vāicărélă și de-atáta filfotélă prin casă!

Vlad nici măcar luá sēma.

Iar dascălu prinsese la putere, șcii, ca de flăcău in toiu tineretei; își ridicá ușor, ca pe niște pene, lucrurile lui Vlad și le aședá in haraba.

După o jumētate de cias, in casa cu pēcatu, remāsese cucóna Frāsinița leșinată, slujnica s'o stropescă cu oțet și coteiu Fideluș să latre pe de-lături.

V.

Móra se odihniá... Apa curgea pe subt capacu iezátu-rei, ciurl ciurl!... incetșor. Erá duminecă, și încă a Floriilor.

Bătătura morii erá măturată și curată ca in palmă.

Iacă popa Mateiu, călare, se oprì in dreptu căsciórei Măriucăi.

— Măriucă, Măriucă tată, strigă el. Măriuca se ivì gătită, foc de gătită.

— Sărut mână moș-părinte. Sfințita m'ai strigat.

— Eu, Măriucă tată, ca să-ți spuie veste imbucurátóre, ađi, de sfānta duminecă a Stēlpărilor. Ia ghici ce-i?

— Apoi, del șciu eu, moș-părinte?

Prin inimă îi trecu inse un fior cald; iar in obraji îi resărira bujori: gându-i sburá intr'o clipă la Vlad; care altă veste de bucurie putea să fie?

— Las' că-ți tre-

cú prin gând, Măriucă tată... Ei, ce să-i faci tinereței, bat-o norocu: apoi, așá-i, Măriucă, o venit ficioru lui Moș-Trohin. Eu m'am dus de cu nópte de-am împărtaşit pe bietu Moș-Tóder din cătună și-amú me 'ntorc, că am slujbă la biserică pentru sfānta đii de ađi.

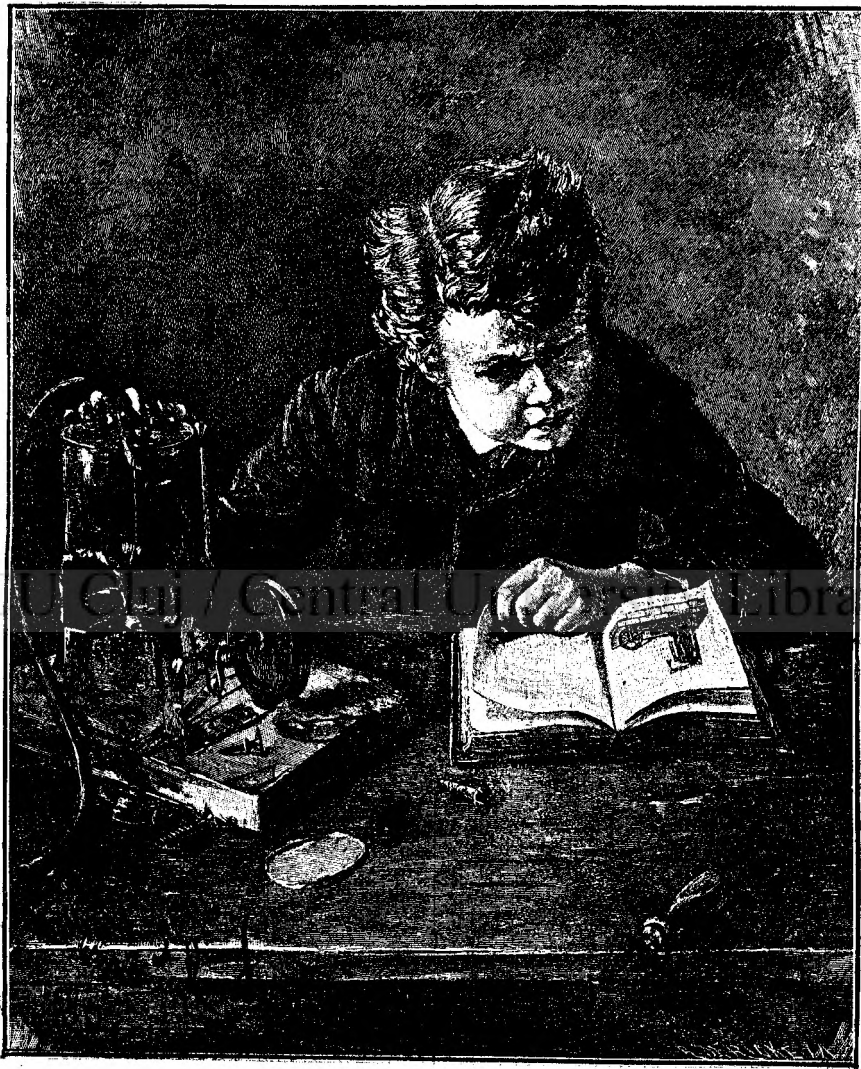
— Sărut mână moș-părinte Mateiu de veste bună. Apoi o să viu și eu la biserică.

— Vino sánētósă.

Părintele pornì in buestru calului.

Dómne, ce bucurie pe sufletu Măriucăi!

Care vra să đică, decă venise și venise Vlad, cum auđise că moșnégu de tat'su erá s'o ia pe dēnsa, — apoi tot o mai avea la inimă, flăcău...

ACESTA ARE SĂ FIE CEVA.

Și nu-ș mai găsiá loc, sárăcuța, și nu șcinea, să plângă, ori să cânte? s'alerge la Moș-Trohin, ori să lase să se întelnescă cu dênșii la biserică?...
Cum o să se uite Vlad la dênsa?
Ce-o să-i dică?

Pentru ce adecă n'alergase de-cusérá la ea, la móră? Ce plan invértiá moșnégu?

Câte și mai câte gândiá nevêstuica și se pârpoliá ca o mrená scápatá 'n jârateg.

Par' că se vedea hárnicind la móră ca și mai 'n-ante, amú inse îndrăgitá, mărítatá cu Vlad care-i erá drag ca lumina ochilor... Și-l vedea pe el invétător in sat, fruntaușu fruntaușilor, om cu carte, cum se întorcea séra acasă ostenit, ca să se hodihnescá cu drag, pe prispa morii...

Și-l vedea stápanu morii și stápanu ei, și tare mai erá veselá și mândrá!

Când ajunse la biserică, frámántatá de gânduri de-aistea, ni-me nu venise încá; numa' dascálu nuș ce bodogániá la straná rápide și ne 'n-teles.

O lumináricá ardea in fața icónei Maicei Domnului și una in altar.

La icóna Maicei Domnului se duse de bătú metánii și incepú să se inchine.

Prinse-a tocá in vremea acésta și pe urmă, unu, după altu, lumea a se strînge.

Iacă și Moș-Trohin ras și intinerit la față de par' că se 'ntorsese rostu vremei și anii moșnégului intraserá in primávérá.

Cu drept deu, — erá primávéra unei bucurii sufletești, fără aseménare de dulce; pierdut fusese ficioru-seu și erá aflat; rătăcit fusese, și cáit se intorsese la casa párintescá.

Dupá dênșu veniá Vlad, cam posomorit; față cu veselia lui tat'su el erá ca un nour care trece p'in dreptu sórelui și lasá patá de umbrá intr'un loc luminos.

Vedí-cá gráiserá dór, de-cusérá, Moș-Trohin și ficioru, după ce se veduserá și după ce trecuse clipa cea dintéiu a bucuriei și-a induiosárii.

— Și di, te insoři, tátucá, — luase cuvênt Vlad, cu innec in glas.

— Dupá pravilá, fétu meu, și cu tot rostu, respunse moșnégu, și clipise din ochi cu veselie.

— Să-ți dee Dumneđu noroc...

— Adecá să ne dee la amêndoi, fétu meu, că și pentru tine-i bucurie, bucuria mea... Del tu o să remái veci de veci têrgovêț; tu o să trăești pe-acolo boe-reșce, o să iei vr'o dudučuță din cele care când le iei sânt đine și pe urmă se fac vai de bărbat! Tu, in sfêrsit, vrei să fii cuprins de tóte náravurile têrgurilor... Dumneđu să te povêtuescá a bine, tátucá... Eu, del ce erá să fac, la vreme de bêtănete? Măriuca îmi erá dragá pentru tine; decá tu n'ai mai vrut-o, mi s'o făcut dragá pentru mine, și iacă de ce ne luám amú...

— Măre, șcii una tátucá, gráise Vlad, pécac că nu-i in sat dascálu Lisandru, că n'o vinit cu mine, și ți-ar spune cum și ce fel me hotárisem... Dar decá dumneata ții numa' decát la Măriuca... eu ce-o să fac alta decát să pornesc innapoi la Iași?...

— Măre, fétu meu, del șciu eu? Cu mine o fi el lucru, cum o fi, da cu Măriuca nu șciu deu de-te-i puté împáciuf, că-i foc de supêratá nevêsta, — și mătincá-i cu drept supêratá, fétu-meu.

Din dragostea cea mare să mi-o uíți, biéta, de par' că nu mai erá pe lume? Ian socoteșce bine, tu, care ești cárturar... In sfêrsit, Vlade tatá, mâni îi cercá singur tu. Eu nu m'oi amestecá, eu nici n'oi șci măcar...

— Oi cercá, tátucá... și pe urmă oi vedé...

Iacă de ce erá Vlad așa de posomorit. Nu inchisese ochii tótá nóptea; fel de fel de vederii îl chinuierá in tóte chipurile.

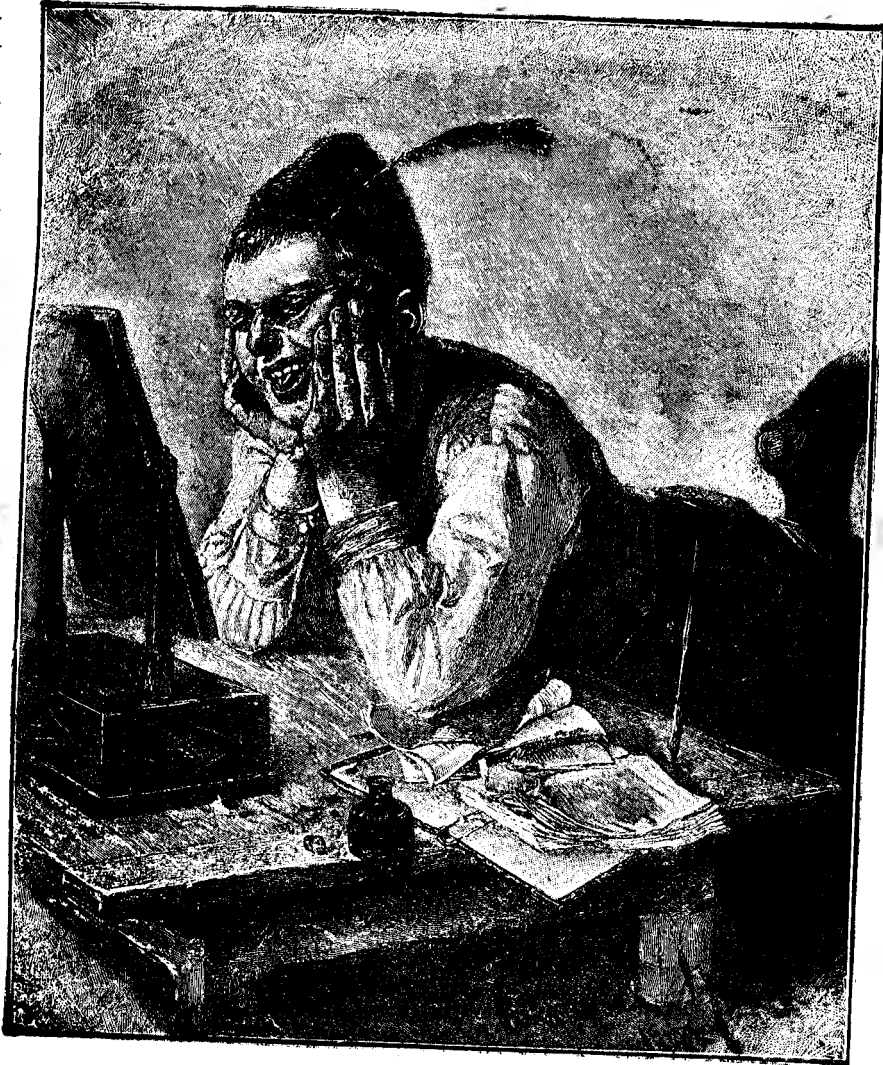
I se tîntuise apoi in gând că Moș-

Trohin nu prea erá bucurios de venirea lui și că prea s'aratá îndrăgostit de Măriuca.

Ore dec'ar fi fost bucurios că i se intorsese ficioru, gata să se lapede de viéta ce dusesse, nu s'ar fi dus el întéi la Măriuca s'o imbuneze?

Dar pentru că inima îl indemná să nu se lese umilit de moșnég, și-l máná cátrá Măriuca cu pornire de adevêratá dragoste, — se cădea să se ducá el la Măriuca și s'o imbuneze.

In bisericá o vedú și se făcú roș până 'n albul ochilor; îi dádú buná diminétá și ea îi respunse... cu bucurie par' că...

ACESTA N'ARE SĂ FIE NIMICA.

Cum ar fi început atunci chiar să vorbescă cu dânsa!... Dar în biserică nu se cădea.

Vorba-i că pentru Vlad slujba din ziua aceea n'o mai fost slujbă...

N'avea ochi decât pentru Măriuca, și auz decât pentru șoptele unei nădejdi aegrăit de dulce.

Și tare se mai sbuciumă, că par' că nu se potri-viá de fel povestea că Măriuca erá să ieie pe Moș-Trohin, cu părechile de ochi plini de dragoste care i le trimetea mereu nevésta.

Dómne, lungă slujbă bisericéscă!...

În sfârșit, popa Mateiu blagosloví din mijlocul dve-rei... și trecu lângă sfântu prestol să miruéscă...

Câteva clipe încă, și erá să deé Dumneđu să se pótá apropiá de Măriuca...

Da o fost chip, socotiți, și după miruelá?

Că unde a început a se strînge toți rumânii din sat impregiuru lui și a-i urá bună venire, și a-i arátá bucuria și dragostea cea mai curatá că venise în satu lor de serbători...

Ar fi fost mândru un împérat, de-asă intimpinare.

— E hei, feții mei, le gráí Moș-Trohin, ba de-amú, mătincá, Vlăducu meu o să fie al nostru a tuturor, că între noi o să remáie...

— Iacă-auđil D'apoi bine! Íi cinste pentru sat.

Și iacă ce điceau toți, — și se țineau gájă după el, și vorbiau în-de ei arátându-și mulțumirea pentru așa veste și și-l arátá unu altuia cu mândrie.

Vlad s'ar fi vrut cu aripi să pótá sburá de-odatá pe malu Bistricioarei, că pe Măriuca n'o mai vedea...

Satu-l petrecu pân' acasă; și numa' după ce se lámuri drumu tot din fața casei, Vlad lăsá pe moșnég, — acasă chip, așa socotiá el, — și prinse-a sburá cátrá mórá.

Cum coti drumu, hop și Moș-Trohin, cât pe ici, cât pe coleo, după Vlad.

În inima lui se strînsese par' că tótá bucuria din lume, ca tótá lumina sórelui pe pámént.

Móra se odihniá... apa curgea pe subt capacu iezătorei, ciur! ciur!... incetisor, a lene...

Moraru o gátise pe ici, pe colo, cu ramuri de salcie in floritá... par' c'ar fi împodobit-o pentru nuntá.

Și la pórtá casei, și de-asupra pragului úsei ramurile de salcie se făcuserá ghirlándá de mirésá.

Și mândrá đi mai erá!...

Numa' sóre, numa' liniștel... Dór gânguritu apei și ciripéla vrăbiilor care-și făceau sémá pe lângá mórá cât s'auđiau, ca să deé par' că și mai mult farmec liniștei.

Pe prispa morii Măriuca sta și așteptá; iar chipu i se oglindiá în apa pe care-i fugiau ochii...

Și cum i se mai sáltá sínu strîns în cămeșa mândru cusutá cu arniciu negru și roșu, și numa' fluturi, num'a fluturi, furați dela sóre.

Erá să vie Vlad la dânsa!...

Planu ei izbutise... Norocirea-i bătea la ușá.

Apa curgea mereu, ușor, a-lene...

Mereu curgeau și gândurile ei de bucurie și de dragoste, în calea lui Vlad care... iacă-l, prinsese-a se iví...

Și curgeau mereu și pașii lui... curgeau rápide înse, alergau ca și gândurile lui de bucurie și de dragoste.

Și se prefácú Măriuca, vicléna, că nu-l vede, că nu simte; și sta plecatá d'asupra apei în care-ș vedea

chipu roșu, roșu, ca o piétrá de rubin în una de smaragd.

Vlad se opri, când să calce pe prispa morii... Par' că erá să i se rupá inima, așa-i bătea, sárácuța; par' că-i veniá să se rápédá la Măriucá și s'o stringá în brațe și par' că nuș'ce sfiélá íl țintuiá locului.

Apa curgea mereu... ciur! ciur!... ușor... a lene...

— Măriucol șopti Vlad...

Și par' că erá o suflare de vânt purtátore de vrajă...

Măriuca se întorse...

Clipá care n'o póté povestí graiu omenesc!

Nici ei nu-ș puturá gráí.

Num' dór Moș-Trohin, care s'apropiase ca un mo-tan de mórá, íi vedú că se strîng în brațe și că picá améndoi pe pragu morii...

— Noroc să-i deé Dumneđu le strigá moșnégu și li se iví ochilor. Care vra să đicá v'ați îmbunat, băeți? ... Bine că me lăsați vedúoi pe minel!

— Și adecá ai cređut, Vlade, că erá să iau pe Moș-Trohin? gráí Măriuca dându-se olecuță mai de-o parte.

— Ce? nu erá adevérat? Eu cređusem; căci multe minuni de-aistea se ved pe la tég.

— O fost planul Măriucái, fétu meu, ca să vedá să mai nădájduéscá la dragostea ta, ori ba?

— Măre, fa Măriuco, rostí Vlad, dragá mi-ai fost de când te șciu și dragá-mi ești... Amú că te ved așa de ístétá, sînt și mai bucurios c'o să facem casá améndoi...

— Numa' nu ți-i témá, cuconășule, că o să-ți mân-jești bunátate de stráie nemțești cu făina mea dela mórá? rise a șagá Măriuca.

— Las' că m'am tãmáduit, Măriuco, de tégovetie... Remáiu tégan, cum m'a făcut mama, și cartea ce-am invétat oi face-o folosítore nevoilor satului...

— Iacă amú đic și eu că am ficior!... strigá Moș-Trohin.

— Apoi așa ar fi și cu cale, tătucá, să invétám, să șcim toți carte și să remánem în bresla noastră. A-tunci tóte felurile de meșteșuguri ar merge departe și ale vieții s'ar cástigá mai cu ușurínță. Ia să veđi tu, Măriuco, ce-o să facem noi améndoi cu mórá ta... O să-i mérgá vestea!...

— Măre, mérgá vestea de mórá, mérgá inse ves-tea și de dragostea vóstrá, gráí Moș-Trohin. Dragostea catá să stea temelie casei rumânului... Și ca să ve fie cu noroc, băeți, hai să bem aldámașu tégului, că uite mi s'o uscat gátița ca în luna lui captiur. Și-apoi, vorba ceea, feții mei: vinu inviorézá sufletu și pecetluése bu-curia rumânului...

Iar apa curgea mereu... ciur! ciur!... ușor a lene...

N. RADULESCU-NIGER.

Proverbe.

Cine ascultá pe prost, mai prost e decât cel ca-re-i vorbește. (German.)

Un reu nici odatá nu vine singur. (Francez.)

Dragoste cu socotélá nu se póté. (Svedez.)

Pentru omul chior este órbá tótá lumea.

Poesii populare.

— Din comuna Sînd, Turda-Arieş. —

Printre țeri printre-amândouă,
Pe două poduțuri noue,
Pe poduțul de-a stînga,
Merge badea cu mîndra,
De mîna țiindu-se,
Din gură muștrîndu-se:
— Haida mîndră să bem vin,
Ș-apoi să ne ciufulim,
Dar tu mîndră cum mi-i ȳice?
— Păunaș mîndru gătăt,
Dulce-ai fost la sărutat.
Dar tu bade cum mi-i ȳice?
— Violucă rotunđoră,
Dulce-ai fost la gurișoră!
— Bade, bădișorul meu,
Nici așă nu te-oi lăsa,
Mai tare te-oi blăstămă:
Să te 'nsori de șesă ori
Și să ai șese muieri,
Cu muierea cea dintîie,
Să n'ai nici o omenie,
Cu muierea-a două oră,
Să trăești numa 'ntr'o séră,
Cu muier-e-a treia oră,
Să o iei ca sfânta lună
Și chilavă de o mîna;
Cu muier-e-a patra oră,
Să fie ca sfântul sóre
Și chilavă de picior-e;
Cu muier-e-a cincia oră,
Să o iei cu șese boi,
Órbă de ochi de-améndoi,
Să o iei cu loc cu casă,
Fără sánătate 'n ósă;
Cu muier-e-a șesa oră,
Pe când i merge la grópă,
Să-ți móră cei șesă boi,
Să iai bade straița 'n spate
Și să umbli 'n crișcădate.*
Să vii și l'a-a mea portiță,
Că și io te-oi miluí,
C'o cojiță de mălai,
Uscată de noue ai,
Cu răsuri de pe covată,
De când eră maica fată,
Nici elea nu ți le-oi da,
Până bade te-oi muștră,
Că io ț-am fost drăguța,
Din copilăria ta,
Să-ți aduci tu bade-aminte,
Că-i blăstēm de óre unde,
Nu-i blăstēm dela o maică,
Că-i blăstēm dela o fată,
Care-i de drăguț lăsată,
Cu bănat și supérată.

De n'ar fi mîndra frumósă,
N'ar fi fete máníose,
Dară mîndra-i ca o stea,
Fetele n'o pot vedé
Și pe mine pentru ea.

Culese de:

VASILIU MICUȘAN.

* A cerși.

Macșime și reflesiuni.

Sînt lacrimi care ȳic: mi-i dor — și lacrimi, care
insēmna: destul. Trebuie ca cineva să șcie deosebí.

Cu doueđeci de ani face cineva in amor un chi-
lometru in o sută de ȳile, cu patruđeci de ani face
cineva o sută de kilometri intr'o ȳi.

Cu șasespredece și cu șaseđeci de ani amorul se
cerșește in acelaș mod, adecă ca elemosină.

A face pe un rival ridicul e arma cea mai sigură
și mai milósă pentru de a-l omorí.

A nu cere nimic și a primí tot — acesta e se-
cretul cel mai prețios al amorului celui mare și al co-
chetăriei fine.

Cochetăria e imitațiunea cea mai fidelă și per-
fectă a amorului.

A da mult, fórte mult, dar niciodată a da tot —
aici e pentru femeie prețiosul secret, de a fi iubită mult
timp.

Ambele secse íși dau câteodată lecțiuni de amor
intr'o reciprocitate mișcătóre. Junele invéță amorul dela
femeia de treideci ani și bărbatul de patruđeci ani il
invéță pe fetele tinere.

Esistă un nivelator mai acurat, neimpăcat și mai
just ca mórtea și acesta e amorul.

Amorul e singurul lucru prețios, pe care nu-l poți
cumpéră pe bani. Ceea ce se póte cumpéră pe bani, e
voluptatea, o specie de amor surogat.

Metalul cel mai frumos pentru incadrarea mărđă-
ritarelor amorului e tinereța.

Pentru cei mai mulți plăcerile sensuale e tot amo-
rul lor; cel ce șcie inse să iubéscă, pentru acela ele
sînt numai un ventil, care nu ne lasă să murim.

In Italia se iubește mai mult și mai bine, pentru
eă ea e patria frumosului și a artei.

A nu ajunge la nimic, a suferí mereu și a iubi
mereu — o minune ȳilnică a amorului.

A vedé tóte cu ochii inchíși și nimic cu ei des-
chíși — o altă minune ȳilnică a amorului.

A constrînge amorul să fie rezonabil, e identic cu
dorința de a află cvadratura cercului.

Facă știința ori cât de mari progrese, totuș amo-
rul va remăné o artă; graiul póte să-și ia sbor ori cât
de indrăsneț, amorul totuș remâne cel mai puternic geni-
u; avuțfa și gloria pot face pe om fericit — totuș bucuria
cea mai mare a vieții va avé el să o mulțáméscă nu-
mai amorului.

A fi urít și a fi iubit — voluptatea cea mai mare
omenéscă.

Traduse de:

CAMIL B...

Jour fix in Cucuteni.

Eră o iernă urită. De cu tómnă s'au vërsat atâte ploii, că se desfunderseră tóte drumurile și nu mai eră chip să treci din Cucuteni la Brustureni și la alte sate, decât numai cu carul de boi.

Astfel satul fiind isolat de lume, ne putem închipui, că «inteligința» de acolo muriă de urit. Bărbații mai făceau ce făceau; ați câte-un calabrias, mâne șci-rile noue ale cutărui țiar românesc încă neplătit, poi-mâne desfundera unui butoiu de bere dobândit prin ramașag de un membru al casinei și așa mai departe aprópe in tóte serile urmă câte ceva ce le ținea de urit. Femeile inse o duceau mai reu; ele nu puteau eși din sat cu car de boi, iar acasă n'aveau nici o petrecere, afară de unele întelniri rare după miédăți la cafea, unde se discuta intemplerile țilei și mai cu sémă aceia, séu mai bine «acele» care aveau un rol in ele.

De când cu balul dela Brustureni, care a izbutit atât de reu, ele nici nu cutezau să viseze de vr'o petrecere mai mare. De giaba ar fi și visat, n'ar fi fost cine s'o pună la cale; singurul care se credea capabil, Ilie Troscóțel, s'a jurat că el in vieța lui n'are să mai arangeze nimica; publicul acesta nu-i vrednic ca cineva să se ostenească pentru el. Și nimeni nici nu se 'ncumetă să-l molcomescă ori să-l mai indemne, fiind de obște cunoscut că el are dreptate.

Intr'una din zile inse s'a întemplat ce n'ai fi cređut. Ilie Troscóțel ș-a schimbat hotărîrea și a đis că inc'odată tot o să-și mai incerce norocul, să vedă Cucutenii cum șcie el să inveselescă o vieță amortită.

Nimeni nu putea să ghicescă pricina acestei schimbări grabnice, căci singura ființă care o șciea, cucóna Aurora, tăcea. Ea nu o spunea, pentru că atuncia trebuiă să descopere, că schimbarea mare s'a produs prin o privire galesă — a ei. Ce-ar fi đis «bujorașii» preotesei, ori Mărióra protopopesei, decă s'ar fi șciut că fata notarului aruncă priviri seducătoare adjunctului notarial? De bună sémă tóte ar fi criticat-o spunënd, că numai de-aceea a făcut acésta ca și 'n viutórea petrecere să 'ncépă jocul tot cu ea. Atunci degiaba se opintiă bietul Troscóțel, tot n'avea să izbutescă, nimeni nu se ducea la petrecerea intocmită de el, numai ca să nu se deschidă balul cu fata notarului.

Neștiindu-se cauza, tóte familiile primiră cu bucurie idea și felicitară pe «istetul» tiner, care își dá tótă silința să le facă o séră plăcută.

La rëndul seu, el singur singurel se constituí intr'un comitet arangiátor, luându-și din capul locului titlul falnic de «președinte al comitetului». Apoi numai decât se apucă de lucru, care se începù prin a-și cere dela principalul seu un concediu de trei sèptemâni, in care timp să fie scutit de ori ce lucru in cancelăria notarială; cererea-i fu implinită, dar cu condiția ca nici odată să nu se abată pe la cărciumă.

Nici nu trebuiă să mérgă p'acolo, căci de astadată nu eră vorba d'o petrecere publică. El avea acuma alta idee: voiă să arangeze petreceri mai mici, dar la case private, in cerc mai restrîns. In o sèptemână in o familie, apoi in alta, așa pe rënd in tóte. Dar totdauna in aceeaș ții, pe care el a botezat-o «Jour fix». Nu sună

asta frumos: «Jour fix in Cucuteni»? Nici ném de ném n'a mai pomenit așa ceva p'acolo!

Propunerea fu primită in unanimitate și Ilie Troscóțel, falos de acésta invențiune, se cređu vrednic a călcă condițiunea pusă de principalul seu și se furișă la cărciumă, de unde numai diminéța se întórse acasă.

Primită odată acésta propunere, in familiile din Cucuteni nu se mai vorbiă decăt de viitórele petreceri, care de bună sémă au să izbutescă mai bine decăt balurile dela oraș, căci vor fi mai familiare, mai simple.

Simplitatea asemenea a fost idea lui Ilie Troscóțel. In privința asta el a compus un program amënunțit, al cărui cuprins scurt a fost ca petrecerile să cóste cât de puțin. Din cauza acésta s'a decís ca familiile să s'adune numai după cină, de mâncat și de bëut să nu se dea nimica, iar damele să vină numai in toaletă de stradă.

Și ca să nu se supere nimeni pentru ordinea, ca la cine și când să fie «jour fix», s'a tras prin sórte numele tuturor familiilor și astfel s'a ficsat programul pentru tótă iérna, iar ca ții s'a hotărît duminica.

La câte o familie veniă rëndul de doue cel mult de trei ori. Care va să đică, totul eră bine combinat: și rar și ieftin! Se putea dar așteptá succesul cel mai bun.

In duminica cea mai de aprópe s'a și ținut primul «jour fix», la aredașul, căci numele lui a eșit mai întéiu din urnă. Damele, ce-i dreptul, n'au cam ținut la hotărîrea luată, căci afară de fetele arendașului aprópe nici una nu s'a dus in rochie de stradă, ci mult puțin tóte au fost ințonate: dar arendașul, la rëndul seu, a observat strict regula și n'a dat nimica nici de mâncat nici de beut. Damele, neobiciuite cu petreceri fără bucate cu ridicata, se simțiau óreș-cum străine in societatea asta, dar numai se uitau una la alta și nu điceau nimica. Ilie Troscóțel inse cătră mieđul noptii nu se putù răbdá să nu șoptescă arendașului, că președintele comitetului arangiátor e setos; la ce arendașul Păcală porunci să-i aducă un păhar cu apă, escusându-se că el nu vré să strice regula stabilită.

In sfêrșit primul «jour fix» trecù cum trecù. Sèptemâna următoare apoi nici intr'o casă nu se vorbiă decăt de mojiția arendașului, care a ținut óspeții nemâncați și nebeuți până la mieđul noptii.

Duminica următoare societatea se intruni la dascălul. Dascălița eră o femeie schitace și istetă. E băgase de sémă, că ospitalitatea arendașului a scandalisat pe toți; gândi dar să facă ceva cât decăt, ca petrecerea să nu fie atât de sécă. Găti niște prăjituri și dete tinerilor vin, ceea ce invesele mult societatea, fără să se fi supërat nici Ilie Troscóțel.

Negutătorita când vini rëndul ei, își đise că nu va lăsă ca s'o intrécă o dascăliță. La ea au fost și fripturi, calde și reci, ciau, iar pentru bărbați bere și mai multe feluri de vinuri.

Președintele comitetului arangiátor vedea, că damele nu țin la simplitatea hotărîtă, că se 'mbracă din ce in ce mai cu lucș; dar tăcea molcom, căci totodată constatá că ele ingrivesc cu prisos și de ale gâtlejului și asta-i viniă și lui bine la socotélă.

A patra séră, la preotésa, a fost un «jour fix» care a intrecut tóte petrecerile de pân' acuma. Mobilele din trei odăi s'au cărat in pod, păreții s'au decorat cu ghirlande, iar «bujorașii» ei s'au prezentat in costum de bal. Doue mese lungi erau încărcate cu bucate și vinuri, prăjiturile s'au adus dela cofetarul din capitala comitatului, tot de acolo a vinit și musica... Óspeții au fost frapați.

Dar inci aceștia n'au ramas mai pejos de lucsul ce li se infătoșă. Bărbații erau toți in frac și damele toate in toalete de bal. Fiecare persoană se uită cu oșeș-care mirare și părere de reu la cealaltă, par că fiecare ar fi cređut acasă că va surprinde și intrece pe ceialaltă, iar acuma s'ar necăși că n'a izbutit să păcălescă pe nime.

Drumurile mai tomnindu-se, viniră și din satele invecinate, lume multă; Ilie Troșcoțel mai că eșiă din piele de bucurie; dar când vedu că a sosit și protopopesa cu Mărióra ei, il trecură niște flori, că sfersitul n'are să fie bun.

Spre a se asigură de cu bună vreme in potriva unei vijelii ce putea să-l cutropescă din partea protopopesei, numai decăt ceru pe Mărióra la joc și jucă cu ea o Ardeleană lungă...

Dar ce să mai intindem vorba? Petrecerea a reușit de minune bine. A ținut până demineța și toți s'au depărtat cu veselie.

Inse alt «jour fix» nu s'a mai putut ținé la Cucuteni, căci n'au mai cutezat nimeni să se ntrécă cu pompa și lucsul preotesei.

Ilie Troșcoțel nu șcicia ce să facă: să se bucure de succesul avut ori să se necășescă, pentru că nu mai putea să arangeze nici un — jour fix.

Constată inse un lucru: că ce-i simplu, nu le place femeilor — din Cucuteni.

IOSIF VULCAN.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Acesta are să fie ceva. Diua bună se cunoșce de dimineța. Băiatul cel mare stă vecinic cu nasu 'n carte, tot invetă și scrutéză, făcend esperimente, pe când alți prunci se jócă și perd vremea cu nimicuri. Părintele seu de câte ori il vede, nu mai pôte de bucurie și ȃice: Acesta are să fie ceva!

Acesta n'are să fie nimica. Copilul vecinului e de alta pănură. De giaba l'a dat tată-seu la școlă, nu vré să nvețe de loc. De giaba i-a cumpêrat cărți și recvisite de școlă, băiatul nu se ocupă cu ele, stă inaintea oglinzii și face diverse figuri, par că s'ar pregăti pentru cariera de artist. Tată-seu, când il vede, suspină dureros: Acesta n'are să fie nimica!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare. Dl V. A. Urechia a fotografiat un document dela Leon vodă (1631), care cuprinde jurământul domnitorului numit d'a isgoni pe toți grecii din țeră. — Dl Gr. Mărunețanu va școte la lumină in Bucureșc un volum intitulat «Tipuri și moravuri», o serie de scene rupte din viața reală. — Dl Ioan Boros, paroc gr. c. in Zabran, anunță că opul seu «Ierarchia bisericescă s'a pus sub tipar și că va eși in curênd. — Dl Al. Demetrescu a scos la lumină 'n Bucureșci o lucrare intitulată «Particularități ale limbei franceze» galicizme, proverbe, maxime și barbarisme.

Un nou poet. In anii din urmă s'a ivit in revistele nștre beletristice un nume nou, mai bine un pseudonim, semnat la niște poesii care arătau că autorul lor are talent. Noul poet, ascuns sub pseudonimul «Petrea dela Cluș» se presentă acuma publicului cetitor cu o

culegere a inspirațiunilor sale poetice; acesta pörtă titlu «Dile Negre» versuri cu o prefață de George Simu, broșura primă. In prefață cetim următoarele rënduri: «In mijlocul acestei lumi materialiste și egoiste, aparițiunea unui volum de poesii bune, la noi e mai minue. Cea mai deseversită descurăjare cuprinde inimile scriitorilor literari dela noi, pentru că opurile lor remân nelățite și necitite, — și totuș nu arare-ori se întemplă a fi criticați și vorbiți de reu fără a fi barămi cetiți. Omeni cu suflete josnice, cari nu sânt capabili a se înaltă până a pëtrunde simțemintele de care a fost agitat cineva când a scris, cari nu-ș pot face idee de impregiurările in cari cineva a scris, — astfel de omeni, ȃic, adeseori și se fac judecători. Și «Petrea dela Cluș» va avé astfel de judecători, căci nimenea nu e scutit de ei. Aibă inse mângăere că aceia nu-l inteleg!... Iar «El» încorde-și lira: — Durerile și bucuriile ce-l frământă puse pe hărtie au sfânta menire de-a nobilită sufletele cetitorului». Mai insemnăm, că venitul curat e destinat pentru infiintarea unui fond din care cu timpul să se edeie o fôie «Pedagogică-literară». De vëndare la tipografia A. Todoran in Gherla. Prețul 50 cr.

Academia Română a ținut vineri la 4/16 februarie ședință publică. Cu asta ocașiune s'au făcut următoarele lecturi: Gr. Stefanescu: Despre originea oxigenului din atmosferă; I. Bogdan: Bartolomeiu Kopitar, o pagină din istoria filologiei române; Gr. G. Tocilescu: Din istoria română a secolului al XV-lea. Sesiunea generală se va deschide in 15/27 martie, după miédăđi la 1 oră. Biuroul a și convocat membrii. Afară de recepțiunea membrilor numiți cu alta ocașiune in fôia nștra, se va face și recepțiunea dlui Sp. Haret, membru ales inainte de doi ani in secțiunea științelor in locul lui Bacaloglu.

Gramatica Română. A eșit la Bucureșci: «Gramatica istorică și comparativă a limbei române, pentru cursul superior», de I. Manliu profesor de limba română la școlă normală de institutore din Bucureșci. Autorul, care a scris așă de multe manuale bune, de asta-dată pare că s'a presentat cu o lucrare superiôră tuturor celor ce a publicat pân' acuma. Gramatica ce ne dă este scrisă cu un studiu profund, de care nu găsim la nici unul din autorii nștri cari ne-au dat câte o gramatică românescă; nu s'a mărğinit la șablonurile obicnuite, ci a aprofundat limba in toate straturile și desvoltările ei. La sfersitul cărții a adaogat un chestionar relativ la intréga materie din carte. Prețul 5 lei.

Diaristic. Dl Septimiu Albini, eșind din inchișorea dela Seghedin, a reluat conducerea «Tribunei», iar dl Cornel Pop Pêcurar, care a condus-o interimal, s'a întors la Bucureșci.

TEATRU ȘI MUSICĂ

Concertul și balul din Timișóra dat in sâmbăta trecută, la 12/24 februarie, a avut succes mare. Programa concertului a fost aceea pe care o publicăram și noi in nr. trecut. Corul școlarilor din Lugoș, precum și reuniunea română de cântări tot de acolo, amêndoue sub conducerea dlui I. Vidu au esecutat precis toate piesele in mijlocul nefsersitelor aplause generale. Dșóra Alma Maior a cântat și încântat pe toți, făcend să vibreze toate inimile. Dna Elena Dobrin, care a ținut acompaniamentul pe pian, a probat și de asta-dată că este o pianistă escelentă. După concert urmă jocul. Dintre dșóre au fost de față Sidonia și Alma

uți la 6/18 februarie, sub presidiul dlui br. Eudoxiu Hurmuzachi. Cu asta ocaziune s'a decis ca raporturile viitoare ale societății să cuprindă și un conspect mai clar despre totala avere a societății. S'au ales in comitet dnii A. Pridie, N. Ieremievici, C. Morariu, dr. T. Lupu, și dr. D. Onciul. S'a cettit o scrisore a dlui George cav. de Popovici, proprietar mare in Stroesçi, prin care acesta donază «fundațiunea sa de 10,000 fl. «Societății Dómnelor Române din Bucovina» ca cu acésta sumă să mijlocéscă crearea cât mai grabnică a internatului și școlei defeteți in Cernăuți. Societatea a salutat cu aplause scrisore a dlui Popovici și l'a proclamat membru onorar.

La consulatul României in Budapesta s'au făcut următoarele schimbări: *Di Alesandru G. Florescu*, secretar de legațiune cl. III, actual vice-consul și cancelar al consulatului general, a fost numit secretar de legațiune cl. II la legațiunea din Berlin. *Di Sp. N. Bibescu*, actualul atașat de legațiune cl. I, s'a numit in postul de vice-consul și cancelar al consulatului general, in locul dlui Florescu.

Jocul de cărți in România e grozav respândit. Deunădi dl Vergolici a făcut ministrului de culte un raport, prin care a denunțat pe profesori că jôcă prea mult in cărți; acum dl dr. Felix, directorul serviciului sanitar superior, a adresat medicilor o circulară, invitându-i să nu mai jôcă cărți la noroc, de óráce prin acésta își perd vremea.

Institute de credit. *Crișana* din Brad se va intruni in adunare generală la 21 martie. Capitalul social 17.750 fl., profitul curat 4,428 fl. 34 cr. — *Făgetana* din Făget publică bilanțul anului trecut. Capitalul social 60,000 fl., profitul curat 11,190 fl. 57 cr. — *Timișana* din Timișoara va avé adunarea sa generală in 3 martie n. Capitalul de acții 50,000 fl., profitul curat 15,406 fl. 6 cr.

Necrológe. *Demetriu Simai*, avocat in Beiuș, a încetat din viață acolo la 17 februarie, in etate de 58 ani. — *Ioan Scurtu*, fost profesor la școlele reale și comerciale din Brașov, retras din acest post la 1889, după un serviciu de 17 ani, a reposat acolo in etate de 51 ani. — *Ioan G. Persinariu*, negustor in Brașov, a murit acolo, in etate de 71 ani. — *Ioan Hossu de Restoci*, fost protopretor al Chiorului, a reposat in Restoci, in etate de 70 ani. — *Tecla Szántay* n. Fruchsa, soția dlui Ioan Szántay, notar comunal in Méhkerék, comitatul Bihării, sócra dlui protopresbiter Tóma Pácala din Oradea-mare, a reposat la 6/18 l. tr. in etate de 66 ani. — *Agnes Czibenszky* n. Bokanyi, soția dlui Vasilie Czibenszky, notar in Brateca, comitatul Bihării, a murit la 5/17 l. tr. in etate de 52 ani. — *Ioan Șerban*, oficial dominal in B. Comlos, a reposat la 5/17 februarie, in etate de 55 ani. — *Ana Florian* n. Maior, soția preotului George Florian din Sângerul-de-Câmpie, a încetat din viață la 17 l. tr. in etate de 59 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Ex-impărătesa Eugenia* a Franței a dat ca zestre câte un milion fiecăreia dintre ficele prințului Napoleon-Carol: principesei Maria care s'a măritat cu ofiterul italian Enrico Gotti și alt milion logodnicei prințului Fabrizio Massino. — *Regina Victoria* a Angliei va petrece câteva săptămâni la primăveră in Florența, dar nu va visită Roma; regele Umberto inse îi va face o visită și Papa Leon XIII va însărcină pe arhiepiscopul de Florența să o salute in numele seu.

— *Din Oxford* in Englitera se depeșeză, că comitetul de profesori universitari de acolo va convocă un mare meeting in care se va discută chestiunea română; meetingul se va ținé la 4 martie n. in sala universității.

Nunți de aur și de argint. In cursul noului an 1894 se vor celebră in familiile regale și principești din Europa următoarele nunți de aur și de argint: La 28 aprilie 1844 prințul Luigi al celor doue Sicilii, duce de Aquila, s'a căsătorit cu prințesa Januaria de Braganza, deci anul acesta, acésta căsnicie își va serbă 50 de ani de traiu in comun. Apoi vine principesa de Reuss-Fleitz-Kostritz care s'a căsătorit la 8 maiu 1844 cu contele Carol de Pukler-Burghaus. Nunta de argint a prințului Carol de Schwarzbourg-Gonderhausen cu prințesa Maria de Saxonia-Altemburg se va serbătorí la 21 iunie; aceea a prințului moștrenitor Frideric al Danemarcei cu prințesa Luisa a Elveției la 18 iulie; cea a prințului Wolden cu contesa Naria von Grovenstein la 24 august; aceea a prințului Enric XIII de Reuss cu contesa Hochberg la 25 septembrie și aceea a regelui Carol al României cu principesa de Wied la 15 novembre.

O domnișóră de 100 ani. La Altona (Germania) o domnișóră a serbat aniversarea nașcerii ei de 100 ani. Impăratul Wilhelm al Germaniei i-a trimis fotografia sa și-a întregii sale familii intr'o prea frumoasă ramă. Primarul orașului Altona i-a predat cadoul împărătesc ținându-i o alocatiune foarte mișcătoare.

O escrocherie cu însurătóre. Un funcționar strain a publicat nu de mult intr'un diar din Dusseldorf (Germania), un anunț prin care spunea că vré să se însóre și caută o fată «bogată cultă, fie și urită» etc. Nu trece o săptămâna și primește o scrisore la redacția acelu diar, cu următorul cuprins: «Domnule, Vreau să me mărit după dta. Măne la ora 2 p. m. să ne întâlnim in parcul orașului... Dșóra Irma». Funcționarul se duce in parc, la ora indicată și se întâlnește cu domnișóra aceea. Ea spusese in anunț că pórtă la pept un mare buchet de violele. Intéinindu-se, ei încep să vorbescă. Funcționarul se amoretzase de ea. Densa spunea, că e fata unui proprietar mare de lângă Koenigsberg. A doua di s'au despărțit. Fata dicea, că se duce acasă ca să și reguleze situația, luând partea ei din averea părintescă. El i-a dat bani de drum (fata spunea că n'are bani și că a venit fără șcirea părinților) plus 1000 de franci. De atunci el a primit dela frumoșa Irma o mulțime de scrisori dela Nauss, Aix-la-Chapelle, Munich și Sarrebruck. In aceste scrisori ea se plângea că n'o póte scóte la capătéiu cu părinții și că aceștia nu vreau să-i dea bani, ei o plimbă prin orașe, dór i-o trece dragostea de măritis. Bogatul funcționar i-a trimis in toate orașele acestea, sume mari de bani. El a imprumutat-o in câteva luni cu 500 de mii de franci. In sfârșit candidatul la însurătóre, bănuind că nu-i lucru curat, a denunțat totă afacerea poliției, care a reușit să pue mâna pe fată. Ea eră o escroacă cunoscută. La ea s'a găsit 200,000 de franci.

Calindarul săptămânei.

Dumin. celor 10 leproși Ev. 13 dela luca 19, c. gl. 3, a inv. 3.			
Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Duminică	20 Păr. Leon	4 Casimir	6 35 5 52
Luni	21 Cuv. Timoteu	5 Frideric	6 30, 5 53
Marti	22 † Af. m. S. Eugenia	6 Victor	6 31 5 54
Mercuri	23 Păr. Policarp	7 Gotfried	6 29 5 56
Joi	24 † Af. cap. S. Ioan Bot.	8 Toma	6 27 5 57
Vineri	25 Păr. Tarasie	9 Filemon	6 24 5 58
Sâmbătă	26 Păr. Porfirie	10 Francisca	6 22 5 59

UMOR și SATIRĂ.

Intre femei.

De Paul Marguerite.

Domna de Lamotte și dna de Vartignolles se 'n-telnise eșind pe porța cimitirului.

— Care va să dică am îngropat și pe sërmana Magna, țise oftând adânc dna Lamotte.

Dna Vartignolles respuse cu un zimbet trist:

— Eră într'adevăr o femeie încântătoare, numai de n'ar fi avut un defect: eră o fire clevetitoare. E drept că nu trebuie să vorbești de reu pe cei morți, dar nu te puteai păzi de gura ei, eră in stare să strice cuiva cea mai bună reputație.

Și dna Lamotte respunde:

— Da, dal Și incalte déc' ar fi fost numai atâta: dar adă-ți aminte dragă prietenă, ce spunea lumea despre legăturile ei cu cumnatu-seu chiar; d'apoi cursele misterioase la Passy și mai câte altele... O, eră un puiu de femeie...

— Și când te gândești că a îndrăznit să me vorbească de reu pe mine; d'apoi despre dta, câte n'a spus!...

— Despre mine? Cu neputință!

— Nu tocmai. Intr'o sëră la un bal dela dna Belmont ai vorbit totă sëră cu un secretar dela legațiune, șcii... dar, să lăsăm morții in pace.

Și așa se apropiară cele doue femei de o trăsură; un lacheu deschise ușa trăsurii cu mult respect.

— Nu primiți loc in trăsura mea? întrebă dna de Lamotte.

Dna Vartignolles primi cu mulțămire, damele se urcară, lacheul se urcă pe capră lângă vezeteu șoptind incet: Ce mai prietene!

Guliță, având de trei săptămâni o tuse îndrăcită, se duce să consulte pe un doctor.

— Me rog, domnule, îl întrebă doctorul, tatăl dtale n'a fost asmatic?

— Nu, respuse Guliță, a fost... cismar.

Epigrame.

UNUI BEȚIV.

De bețiv te șcie lumea,
Tu pretinzi cinstit a fi,
Póte cređi că vorba cinste
Vine dela «a cinști»?...

UNEI COCHETE.

Cu unul converséză,
Pe celalalt priveșcă,
Pe-al treilea viséză,
Apoi pe câți iubeșcă?...

V. I.

Cordial.

Cerșitor — Rog pentru un mic ajutor!
Domnul — N'am nici eu nimic!
Cerșitor — «Servus collegă!»

— Doctore, ți-s dator viața.

— Nu, esagerezi dle, îmi datorești numai o sută de lei.

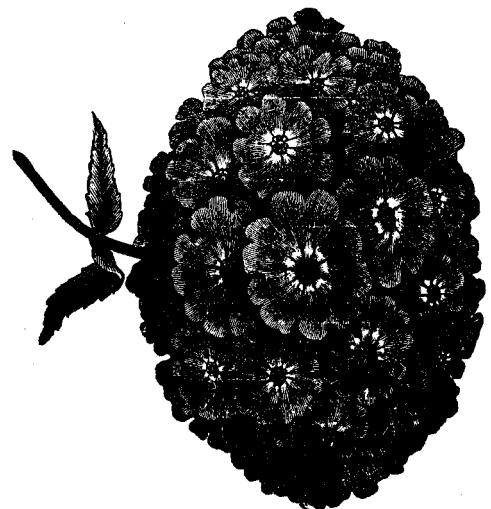
Profesorul. — Presupuneți că 8 dintre voi aveți împreună 48 de mere, 82 de piersce, 56 de pere și 16 pepeni. Ce ar avé fiecare dintre voi?

Elevul. — Durere de stomac.

Unui poet șchiop.

De când te-ai inșoiț cu musa,
Sântem uimiți de-ășă efect,
Căci musa-ți este credincioasă,
Copiii-ți sémână perfect.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Fundată în 1850.

CAROL DELL' ORTÓ

negustorie de séménte, la «Cannuna Verde»
séménte economiale, de grădini și de fari, de calitate
cea mai bună.

Am onóra a recomandá onorab. public economic
mical séménte mele de lucernă francesă și ungu-
rescă fără tortotol, séménte de trifoiu roșu strian,
asemenia veritabilele și de nou îmbunătățitele se-
ménte de nabi de nutret Dobios oberndorfiani, Ma-
mut-urtes de soiul cel mai plăcut, de forma unei
sticle, semilungureți, pentru cari garantez.

Am la dispoziție séménte de ierbă engleză, care se
póte cosi de trei ori, de pajște și mestecătură de ierbă
decorativă.

Așteptând cu cea mai mare promititudine coman-
dele onorab. public economical, rămân

Carol Dell' Ortó.

cu simă deosebită

Orade-mare, piața St. Ladislau, casa Kovács.

La dorință trimit franco contocurenturi ilus-
trate. Comandele provinciale se efectuează repede și punc-
tual; nu se compută spese de impachetare.

Séméntă de canepă en gros și en detail.